

- a) Textos digitals (l'SMS, el xat, l'hipertext, les pàgines web, etc.)
- b) Textos administratius (el CV, la instància, etc.)
- c) Textos publicitaris (els anuncis de TV, de ràdio, a la premsa escrita, a Internet, etc.)
- d) Textos periodístics (les cròniques, els reportatges, les editorials, els articles d'opinió, etc.)

Decret del programa de l'assignatura d'història I i II de batxillerat de l'Escola Andorrana

Exposició de motius

Vist l'article 17 de la Llei qualificada d'educació, del 3 de setembre de 1993, en la qual s'estableix que els principis rectors del sistema educatiu andorrà i les seves modalitats, els nivells, els cicles, els cursos i les opcions establerts per la Llei es desenvoluparan per un reglament que en determinarà els programes;

Vist l'article 9.2 de la Llei qualificada esmentada, en la qual es reconeix que els alumnes tenen dret que el seu rendiment escolar sigui valorat amb criteris objectius;

Vist l'article 11 de la Llei esmentada, en la qual es reconeix el dret de llibertat de càtedra dels docents, en el respecte a la Constitució i exercint-lo amb una finalitat educativa;

Vist l'article 3 de la Llei d'ordenament del sistema educatiu andorrà, del 9 de juny de 1994, en la qual s'especifica que correspon al Govern fixar els programes dels ensenyaments, dels nivells, dels cicles, dels cursos i de les opcions d'ensenyament;

Vist l'article 5 de la Llei esmentada, en la qual es defineix programa com el conjunt d'objectius, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'orientació i avaluació de cadascun dels ensenyaments, dels nivells, dels cicles, dels cursos i de les opcions que configuren el sistema educatiu andorrà;

Vist l'article 6 de la mateixa Llei, en què es concreten diverses consideracions sobre la confecció i l'aplicació dels programes;

Vist el Decret d'ordenament del nivell educatiu de batxillerat del sistema educatiu andorrà, del 21 de novembre del 2007, i les seves modificacions per decret el 3 de març del 2010 i el 16 de maig del 2012;

Vist l'annex 2 del Decret esmentat, en el qual s'inclou el programa de l'assignatura d'història I i II i la necessitat de derogar-lo;

Atesa la necessitat de prescriure el programa de l'assignatura d'història I i II per acomplir el que estableix la normativa esmentada anteriorment, presentar íntegrament totes les parts del programa i desenvolupar-ne les prescripcions i les orientacions;

Atès que el fet de publicar el programa de cada assignatura de batxillerat per separat facilitarà les eventuales modificacions posteriors;

A proposta de la ministra d'Educació i Joventut, el Govern, en la sessió del 25 de juliol del 2012,

Decreta

Article 1

Objecte del Decret

Aquest Decret fixa el programa de l'assignatura d'història I i II de batxillerat de l'Escola Andorrana, que es recull a l'annex.

Article 2

Modalitats en què s'aplica el programa

El programa de l'assignatura d'història I i II s'implementa en les condicions que estableix el pla d'estudis i s'aplica a les modalitats de batxillerat que determina la normativa reguladora de l'ordenament de batxillerat de l'Escola Andorrana.

Disposició derogatòria

Amb l'entrada en vigor d'aquest Decret queda derogat l'annex II del Decret d'ordenament del nivell de batxillerat del sistema educatiu andorrà del 21 de novembre del 2007 que establia el programa d'història I i II.

Disposició final

Aquest Decret entrarà en vigor l'1 de setembre del 2012.

Cosa que es fa pública per a coneixement general.

Andorra la Vella, 25 de juliol del 2012

P.O. Jordi Alcobé Font
Ministre d'Economia i Territori

Annex

Història I i II

1. Introducció

La història és la ciència que estudia el passat i constitueix la font del que s'anomena memòria col·lectiva. Aquesta memòria integrada avui diverses dimensions procedents del coneixement d'altres disciplines socials. No endebades s'estima que avui la història, ciència del temps, al costat de la geografia, ciència de l'espai, constitueix una disciplina que estudia persones i societats en la seva complexa xarxa de relacions.

La presència contínua de la història al llarg de tots els nivells de l'ensenyament, des de la primera ensenyança fins al batxillerat, li confereix una posició privilegiada per proposar eines i estratègies metodològiques, a més de conceptuals, que cobreixen l'ampli ventall de les ciències socials abans d'una especialització universitària eventual.

Tot plegat s'ha d'entendre com una disciplina que fa de cruïlla amb el passat humà, tant si és llunyà com immediat, en què les diverses ciències socials, l'economia, la sociologia, l'antropologia, entre d'altres, convergeixen en el marc d'una reflexió sobre els problemes humans col·lectius, tal com es perceben en la dinàmica del món contemporani.

El sentit formatiu de l'estudi de la història no es pot limitar només a la reproducció dels resultats obtinguts per part dels historiadors. Cada ciència, i la història no n'és una excepció, construeix una manera de mirar la realitat que es tradueix en una metodologia particular que la identifica. Per aquesta raó, dins del contingut, els aspectes metodològics de la història –les habilitats, les tècniques o les destreses– s'han especificat

de manera precisa, ja que constitueixen un element clau per al coneixement de qualsevol disciplina.

Efectivament, la història s'ha construït al llarg dels anys com una ciència que s'estructura dins d'una trama cronològica precisa i que educa la dimensió temporal. No només col·labora a donar un sentit de la causalitat a través del temps cronològic o seqüencial, sinó també en la simultaneïtat i, molt especialment, en els ritmes dins d'una mateixa formació històrica. La política, l'economia i les mentalitats no avancen amb la mateixa velocitat i sovint s'entrellacen i creen continuïtats i canvis.

A més de la dimensió temporal, la història es construeix metodològicament sobre l'obtenció d'informació, l'anàlisi, la crítica i la comunicació de fonts primàries i secundàries. El temps i les fonts han d'estar presents en la didàctica d'aquesta disciplina, no pas per formar directament historiadors sinó com a dimensió metodològica que evita la incorporació d'informacions sense fonamentació. Resulta imperatiu, doncs, sensibilitzar l'alumnat sobre els problemes de la recollida i la crítica de les fonts que fonamenten la veracitat dels esdeveniments. Es tracta que l'alumnat prengui consciència de l'existència de normes que presideixen la construcció del saber històric i que la legitimen com a forma de coneixement raonable que escapa a l'arbitrarietat d'una informació obtinguda sense rigor i interpretada subjectivament.

Amb tot, no es pot oblidar que la història és una ciència interpretativa que, a partir de les fonts i de les argumentacions derivades de l'observació i l'anàlisi de la conducta humana en societat, estableix punts de vista fonamentats però diversos. Per tant, en cap cas no es tracta d'impartir el significat de la història en l'ensenyament d'aquesta disciplina sinó de donar un dels possibles significats sense ignorar-ne d'altres.

Finalment, cal precisar que el contingut històric proposat al batxillerat se centra en l'època contemporània. L'accent sobre el qual els historiadors han convingut a denominar "edat contemporània" –en especial la més recent– respon a la necessitat de situar en el context adequat els fets més rellevants que condicionen el present i per facilitar la comprensió

de les notícies que es difonen a través dels mitjans de comunicació i a través també de les noves tecnologies de la informació i la documentació.

En el segon curs, la meitat del temps lectiu s'ha de dedicar a l'estudi de dos de les cinc propostes que s'enuncien en el bloc de contingut. Cal relacionar-les amb les unitats didàctiques del programa de geografia i concordar-les amb els aspectes internacionals del primer bloc.

La producció del coneixement històric no és objectiva, ja que també fa intervenir valors. Aquests valors estan lligats intrínsecament al contingut i al mètode utilitzat, així com a les interpretacions. I és a través del coneixement, és a dir, de l'aprenentatge dels fets i dels processos així com dels aspectes metodològics de la disciplina, que l'alumnat serà capaç d'incorporar determinats valors i actituds. En la mesura que s'aprofundeix en el coneixement del passat, també es poden adoptar posicions crítiques i fonamentades i tenir més consciència de la complexitat dels processos històrics. La història, i en especial la contemporània, pot constituir, des d'aquest punt de vista, un estri intel·lectual de primer ordre per transmetre i fonamentar valors com la fraternitat, la tolerància, el respecte per la diferència, la multiculturalitat, l'educació per la pau i pels drets humans, per la justícia i per la lluita contra la desigualtat.

2. Contribució a l'educació per a la ciutadania

La història és una disciplina que no ha de caure en cap mena d'instrumentalització. La història, però, s'ensenya com una escola de vida i un aprenentatge per a la ciutadania en el marc d'una aproximació a diverses escales espacials. Tot i la lupa que cal posar sobre Andorra, per raons òbvies de context, també cal aproximar-se als països veïns de la banda nord-oest mediterrània, a Europa i al món.

Aquesta combinació interdependent d'escales espacials ajuda, en primer lloc, a entendre altres cultures i cosmovisions diferents, tant pel que fa a les idees dins del país o del context occidental com en allò que concerneix d'altres civilitzacions. No obstant això, la història també ha de servir per fonamentar els valors de la democràcia dels quals cal suggerir,

ahora, tant l'aspecte fràgil i no necessàriament irreversible com la necessitat de la seva dimensió universal per resoldre els problemes de la humanitat.

Tampoc no es pot concebre la formació política del ciutadà i la ciutadana del futur sense considerar no només la necessitat de respectar els altres en la vida social i cultural en el marc dels drets humans com a gran codi ètic consensuat, sinó també la urgència de mantenir l'equilibri del medi ambient, condició indispensable per al futur de l'espècie humana. L'estudi interdisciplinari de fenòmens preocupants per al futur de la humanitat a través de les mirades que proporcionen la geografia, l'economia i la biologia han de col·laborar necessàriament a comprendre millor el món en les seves dependències intercontinentals.

Vivim una època de canvis accelerats, sobretot en el camp de la tecnologia de la comunicació i de la informació. L'economia s'ha globalitzat i l'economia de mercat és en aquests moments el model dominant. Això no obstant, i malgrat el creixement autosostingut de l'economia, les desigualtats en el desenvolupament continuen existint i no sembla que el progrés tecnològic estigui sotmès a cap tipus de control democràtic global ni a cap mena d'anàlisi de prospectiva. El coneixement d'aquests processos i de les seves explicacions històriques constitueix una necessitat cívica que permetrà la reflexió crítica i lliure de cara a optimitzar l'assoliment de fites concretes que millorin la condició humana.

3. Competències específiques

1. Distingir els grans períodes històrics, situar-los cronològicament i caracteritzar-los segons els seus criteris d'identificació (la naturalesa dels poders, el nivell tecnològic, la composició social, l'organització i les produccions econòmiques i les projeccions culturals i les representacions).

2. Situar en el temps i en l'espai els esdeveniments i les estructures més importants dels segles XIX i XX, així com l'evolució a grans trets, i identificar els diversos impactes que hagin pogut repercutir en el present.

3. Relacionar alguns dels diversos processos històrics més rellevants de la història recent (polítics, socials,

econòmics, culturals o tecnològics) que han conformat el món d'avui tot identificant-ne les característiques fonamentals i les diverses causes o motius més importants que els expliquen.

4. Construir, ni que sigui aproximadament, una interpretació com més àmplia millor del món actual i analitzar alguns problemes d'avui a partir dels precedents històrics i de la relació multicausal que els pot explicar.

5. Obtenir informació adient a partir de fonts de diversa naturalesa, i interpretar-ne i comunicar-ne el contingut en funció d'hipòtesis de treball i d'explicacions històriques.

6. Aplicar correctament tècniques de treball relatives a la sistematització de tot tipus d'informació històrica gràfica, plàstica, textual, oral, audiovisual, informàtica i multimèdia com ara l'esquematzació de processos i conceptes abstractes tot manifestant l'adquisició progressiva de les facultats intel·lectuals derivades del mètode històric: esperit crític, curiositat i imaginació, sentit de la complexitat i de la diversitat, anàlisi de continuïtats, canvis i vincles de causalitat, i capacitat de síntesi per elaborar una narració històrica coherent.

7. Identificar les actituds cíviques, a partir de l'estudi de la disciplina, de manera que tothom pugui esdevenir una persona lúcida i conscient de la història que es viu.

8. Relacionar i utilitzar els fets i els conceptes de naturalesa històrica que hagin estat adquirits en d'altres assignatures (les ciències econòmiques i socials, la literatura, la filosofia i la història de les arts).

4. Continguts

Continguts conceptuals

Primer curs

Per a la modalitat de batxillerat econòmic i social

Bloc I: Les grans transformacions econòmiques, socials i polítiques a Europa, a Amèrica del Nord i al Japó de mitjan segle XIX al 1914

1. L'evolució demogràfica

1.1. Els canvis en l'agricultura i en la indústria

1.2. El creixement econòmic i l'expansió del capitalisme industrial i financer

1.3. L'emergència econòmica dels Estats Units d'Amèrica del Nord i del Japó

2. Les conseqüències socials i polítiques de la industrialització

2.1. La urbanització i la societat burgesa

2.2. Les ideologies: liberalisme, nacionalisme, socialisme i anarquisme

2.3. El moviment obrer

2.4. Les reivindicacions democràtiques

3. El desenvolupament del sentiment nacional a Europa

3.1. Les unificacions d'Itàlia i d'Alemanya

3.2. Les reivindicacions nacionals a Europa central i als Balcans

3.3. El despertar de les autonomies i les reivindicacions nacionals a Espanya

3.4. Els vells i els nous estats nació del 1914

4. Els estats autoritaris i les democràcies parlamentàries abans de la Primera Guerra Mundial (1914)

4.1. Anàlisi d'algunes situacions al Regne Unit, França, Alemanya, Àustria-Hongria i Rússia

5. La crisi de les societats agrícoles: l'exemple d'Andorra i les societats pirinenques tradicionals

5.1. Les modificacions del sistema econòmic i el règim demogràfic andorrà

5.2. La situació política al tombant del segle XX a Andorra

5.3. L'impacte dels canvis en la vida política andorrana

6. L'imperialisme i el colonialisme. Els antecedents

6.1. Els principals imperis colonials a mitjan segle XIX

6.2. El repartiment d'Àfrica

6.3. Àsia i les noves potències imperialistes: els Estats Units i el Japó

6.4. Les causes i les conseqüències de l'imperialisme i del colonialisme

Bloc II: El període dels grans conflictes: la Gran Guerra, l'impacte dels totalitarismes i la Segona Guerra Mundial (1914-1945)

1. El món l'any 1914

1.1. La Primera Guerra Mundial: les causes

1.2. Les fases del conflicte bèl·lic

1.3. Els tractats de pau i les conseqüències polítiques i territorials

1.4. Les conseqüències de la Primera Guerra Mundial

1.5. El nou mapa d'Europa

2. La Revolució Russa (1917-1924)

2.1. La fase de la revolució liberal (febrer de 1917)

2.2. La revolució bolxevic (octubre de 1917)

2.3. La Guerra Civil

2.4. El leninisme

3. L'expansió i la depressió econòmica en el període d'entreguerres (1918-1939)

3.1. L'economia a la dècada dels anys 20

3.2. El crac borsari de 1929 i la depressió de la dècada dels anys 30

3.3. Les conseqüències socials

3.4. Les respostes a la crisi: les teories de J. M. Keynes, l'autarquia i el New Deal del president Roosevelt

4. Democràcia i dictadures (1918-1939)

4.1. La crisi del liberalisme

4.2. El feixisme i el nazisme

4.3. El naixement de l'URSS i el triomf del sistema estalinista

4.4. La Guerra Civil Espanyola i la victòria del franquisme

5. L'evolució d'Andorra fins a la Segona Guerra Mundial

5.1. Les transformacions econòmiques i socials durant el primer terç del segle XX

5.2. El desenvolupament d'una cultura nacional

5.3. L'impacte de les guerres en la vida a Andorra i les conseqüències de la Guerra Civil Espanyola

5.4. Els refugiats i l'economia de guerra

6. La Segona Guerra Mundial (1939-1945)

6.1. Les causes. Les grans fases del conflicte

6.2. La rereguarda

6.3. La Xoà o l'Holocaust

6.4. Les conferències de Ialta i Potsdam

6.5. Les conseqüències de la guerra

Primer curs

Per a les modalitats de batxillerat humanístic i lingüístic i per al batxillerat artístic i de la comunicació

Bloc I: Les grans transformacions econòmiques, socials i polítiques a Europa, a Amèrica del Nord i al Japó de mitjan segle XIX a 1914

1. L'evolució demogràfica

1.1. Els canvis en l'agricultura i en la indústria

1.2. El creixement econòmic i l'expansió del capitalisme industrial i financer

1.3. L'emergència econòmica dels Estats Units d'Amèrica del Nord i del Japó

2. Les conseqüències socials i polítiques de la industrialització

2.1. Urbanització i societat burgesa

2.2. Les ideologies: liberalisme, nacionalisme, socialisme i anarquisme

2.3. El moviment obrer

2.4. Les reivindicacions democràtiques

3. L'imperialisme i el colonialisme

3.1. Els estats autoritaris i les democràcies parlamentàries abans de la Primera Guerra Mundial (1914)

3.2. Anàlisi d'algunes situacions al Regne Unit, França, Alemanya, Àustria-Hongria i Rússia

4. La crisi de les societats agrícoles: l'exemple d'Andorra i les societats pirinenques tradicionals

4.1. Les modificacions del sistema econòmic i el règim demogràfic andorrà

4.2. La situació política al tombant del segle XX a Andorra i l'impacte dels canvis en la vida política andorrana

Bloc II: El període dels grans conflictes: la Gran Guerra, l'impacte dels totalitarismes i la Segona Guerra Mundial (1914-1945)

1. El món l'any 1914

1.1. La Primera Guerra Mundial: les causes

1.2. Les fases del conflicte bèl·lic. La Revolució Russa

1.3. Els tractats de pau i les conseqüències polítiques i territorials

1.4. Les conseqüències de la Primera Guerra Mundial

1.5. El nou mapa d'Europa

2. Economia i política en el període d'entreguerres (1918-1939)

2.1. El crac del 1929 i les seves conseqüències

2.2. La crisi del liberalisme. El feixisme i el nazisme

2.3. El naixement de l'URSS

2.4. La Guerra Civil Espanyola i la victòria del franquisme

3. L'evolució d'Andorra fins a la Segona Guerra Mundial

3.1. Les transformacions econòmiques i socials durant el primer terç del segle XX

3.2. El desenvolupament d'una cultura nacional

3.3. L'impacte de les guerres en la vida a Andorra i les conseqüències de la Guerra Civil Espanyola

3.4. Els refugiats i l'economia de guerra

4. La Segona Guerra Mundial (1939-1945)

4.1. Les causes

4.2. Les grans fases del conflicte

4.3. La rereguarda

4.4. La Xoà o l'Holocaust

4.5. Les conferències de Ialta i Potsdam

4.6. Les conseqüències de la guerra

Primer curs

Per a la modalitat de batxillerat científic i tecnològic

1. La Segona Guerra Mundial (1939-1945)

1.1. Les causes

1.2. Les grans fases del conflicte

1.3. La rereguarda

1.4. La Xoà o l'Holocaust

1.5. Les conferències de Ialta i Potsdam

1.6. Les conseqüències de la guerra

2. La reconstrucció d'Europa i la guerra freda (1947-1989)

2.1. L'evolució econòmica internacional

2.2. Les relacions internacionals

2.3. Les fases de la guerra freda

2.4. El mur de Berlín

3. La descolonització i el subdesenvolupament

3.1. Les crisis dels imperis colonials

3.2. Els mecanismes d'accés a la independència

3.3. La descolonització de l'Àsia, de l'Àfrica i de l'Orient Mitjà

3.4. La conferència de Bandung

3.5. El Japó i les noves potències industrials del sud-est asiàtic

4. El món en el canvi de mil·lenni

4.1. La disgregació de l'URSS

4.2. La fi de la Guerra Freda

4.3. Un món inestable

4.4. De la CEE a la Unió Europea

4.5. Geografia dels conflictes actuals: anàlisi d'un conflicte

5. Andorra en el context europeu i mundial

5.1. Les evolucions recents de la societat andorrana

5.2. Anàlisi demogràfica dels darrers anys: emigració i immigració

5.3. La reforma de les institucions i la vida política andorrana des de la constitució de 1993 fins als nostres dies

5.4. Les relacions d'Andorra amb Europa i el món

Segon curs

Per a les modalitats de batxillerat econòmic i social, humanístic i lingüístic i artístic i de la comunicació

Bloc I. El món contemporani, globalització i interdependències (des de 1945 fins als nostres dies)

1. El món l'endemà de la Segona Guerra Mundial

1.1. La reconstrucció d'Europa

1.2. L'evolució econòmica internacional

1.3. La guerra freda (1947-1989)

1.4. Les fases de la guerra freda

1.5. Les relacions internacionals

1.6. El mur de Berlín

2. La construcció d'Europa

2.1. De la CEE a la CEE

2.2. De la CEE a la Unió Europea

2.3. Les institucions europees

2.4. La formació de les euroregions

3. Descolonització i subdesenvolupament

3.1. Les crisis dels imperis colonials

3.2. Els mecanismes d'accés a la independència

3.3. La descolonització de l'Àsia, de l'Àfrica i de l'Orient Mitjà

3.4. La conferència de Bandung

3.5. El Japó i les noves potències industrials del sud-est asiàtic

4. El món en el canvi de mil·lenni (se suggereix incloure l'anàlisi d'un conflicte o, si es vol i hi ha temps, de més d'un)

4.1. La disgregació de l'URSS

4.2. La fi de la guerra freda

4.3. Un món inestable

4.4. Geografia dels conflictes actuals: anàlisi d'un conflicte

5. Andorra en el context europeu i mundial

5.1. Evolucions recents de la societat andorrana

5.2. Anàlisi demogràfica dels darrers anys: emigració i immigració

5.3. La reforma de les institucions i la vida política andorrana des de la Constitució de 1993 fins als nostres dies

5.4. Les relacions d'Andorra amb Europa i el món

Bloc II. Aproximació a les civilitzacions extraoccidentals (s'han de triar dos continguts)

1. L'Islam i el món musulmà

1.1. Els elements bàsics de la religió islàmica

1.2. Les etapes de l'expansió política i cultural de l'Islam

1.3. La unitat i la diversitat de l'Islam actual. Els sunnites i els xiïtes

1.4. La revolució iraniana

1.5. L'Islam al sud-est asiàtic

2. La civilització xinesa

2.1. Els grans trets de la cultura xinesa tradicional (el confucianisme, el taoisme i el budisme)

2.2. La Xina comunista: del maoisme al retorn del capitalisme

3. El món indi i l'hinduisme: els grans corrents culturals i religiosos de l'Índia

3.1. L'Índia britànica i el seu impacte (1757-1947)

3.2. El règim democràtic de l'Índia

3.3. Les paradoxes del desenvolupament indi

4. Àfrica negra

4.1. Panorama de la gran diversitat de les seves cultures

4.2. Una religiositat de fonts diverses (l'animisme, el cristianisme i l'islamisme)

4.3. La fractura de l'esclavatge

4.4. Les herències de la colonització

4.5. El desenvolupament de l'Àfrica negra

5. L'Amèrica llatina

5.1. Les civilitzacions precolombines

5.2. La colonització d'Amèrica llatina

5.3. El procés d'independència al segle XIX

5.4. La lluita per la democràcia i pel desenvolupament sostenible

Continguts procedimentals

Els continguts procedimentals són els mateixos per a totes les modalitats de batxillerat i per als dos cursos. Se suggereix aquesta manera de sistematitzar-los perquè sembla més coherent. Es divideixen en dos grans eixos: l'aplicació de la consciència del temps històric i la utilització i la crítica de fonts. Aquesta darrera es pot formular de manera que s'homogeneïtzi amb d'altres programes per establir tres línies d'aprenentatge: l'obtenció d'informació històrica, el processament d'aquesta informació i la comunicació final d'aquest procés.

1. Aplicació de la consciència temporal i del temps històric.

1.1. Ús de la cronologia i els codis per mesurar el temps històric.

1.2. Representació gràfica del temps històric pel que fa a successions i simultaneïtats.

1.3. Identificació argumentada d'estructures o de fets de diversa durada (temps llarg, mitjà i curt) i de diversos ritmes.

1.4. Identificació de les continuïtats i els canvis en la successió de diversos períodes o moments històrics.

1.5. Elaboració de quadres resum cronològics sobre determinats aspectes i/o etapes de l'esdevenir històric.

2. Obtenció d'informació històrica.

2.1. Utilització de fonts primàries i secundàries, siguin textuals, documentals, gràfiques, cartogràfiques, informàtiques o numèriques per obtenir la informació de naturalesa històrica, com la lectura de textos i la interpretació de mapes i gràfics.

2.2. Utilització de tècniques d'observació directa per obtenir informació de naturalesa històrica, com les visites a museus, monuments, arxius, i fer treballs de camp.

2.3. Utilització de tècniques d'observació indirecta per obtenir informació de naturalesa històrica, com la visualització de diapositives, vídeos i films.

2.4. Utilització de mitjans informàtics i de la xarxa per obtenir informació de naturalesa històrica.

2.5. Formulació i plantejament de preguntes o d'hipòtesis.

3. Processament d'informació històrica.

3.1. Identificació, selecció, comparació, organització i classificació de diversos fets històrics segons la seva naturalesa (polítics, militars, socials, econòmics, ideològics, culturals i artístics) i a partir de criteris explícits.

3.2. Situació geogràfica de l'àmbit espacial dels diversos fets històrics a través de l'ús de registres cartogràfics.

3.3. Establiment de relacions entre diversos fets de naturalesa històrica.

3.4. Ús de l'empatia històrica.

3.5. Identificació de diverses relacions d'explicació històrica de caràcter causal i intencional de fets històrics en funció de teories prèvies.

3.6. Comprovació de preguntes prèvies o d'hipòtesis formulades.

3.7. Participació en diàlegs o debats sobre fets i interpretacions històriques.

3.8. Resum de fets i explicacions històriques aportats per diverses fonts històriques.

4. Aplicació i comunicació de la informació històrica.

4.1. Aplicació del vocabulari històric a informacions rebudes prèviament o davant de propostes de nova informació.

4.2. Interpretació de fonts textuais de naturalesa històrica o en funció de la informació virtual o potencial de caràcter històric.

4.3. Formulació de conceptualitzacions històriques referides a estructures o a processos.

4.4. Elaboració i expressió de conceptualitzacions, generalitzacions, explicacions i conclusions sobre fets de naturalesa històrica mitjançant alguns dels registres gràfics, estadístics, textuais, orals, cartogràfics, audiovisuals o informàtics.

4.5. Formulació coherent de dos o més explicacions d'uns mateixos esdeveniments històrics segons les diverses teories prèvies.

4.6. Elaboració de treballs d'indagació senzills amb l'explicitació prèvia dels passos metodològics emprats.

5. Avaluació

5.1. Orientacions per a l'avaluació

L'avaluació constitueix, per definició, l'aplicació d'instruments adequats per mesurar i valorar els resultats d'aprenentatge de l'alumnat descrits en els objectius didàctics de cada unitat i, si escau, al final de l'etapa en funció dels criteris d'avaluació anomenats. L'avaluació, a més, quan s'efectua correctament és un mitjà idoni per consolidar els aprenentatges de l'alumnat. L'avaluació, en definitiva, també té per finalitat facilitar l'aprenentatge.

L'avaluació té tres moments clau: a l'inici de cada unitat per identificar els conceptes i les habilitats que l'alumnat ha de posseir per rebre i aprendre la nova informació que se li presentarà; durant el procés d'aprenentatge mitjançant el seguiment, sovint a través de l'observació de la participació dels alumnes en les tasques acadèmiques habituals; i, per acabar, al final d'un període lectiu concret quan convé mesurar i valorar adequadament els resultats d'aprenentatge descrits en els objectius didàctics. Cal combinar diversos instruments d'avaluació com les proves de correcció objectiva, les definicions, les qüestions sobre fonts, els treballs, etc.

En general, els experts estimen que les activitats d'avaluació, d'una banda, han de ser semblants a les accions proposades i executades a l'aula per construir els aprenentatges, i de l'altra, que les activitats han de respondre ordinàriament, tant com sigui possible, al que

s'ha fet constar en els objectius didàctics. D'aquesta manera l'alumnat, sempre que sigui possible, està orientat en el procés d'aprenentatge perquè sap el contingut que li serà exigut i la forma com haurà de manifestar el seu coneixement.

És particularment aconsellable utilitzar tres instruments per avaluar l'elaboració d'un dossier personal, l'examen i el treball col·laboratiu d'exposició col·lectiva.

Pel que fa al dossier personal, l'alumnat de primer el pot centrar en la recerca de diverses fonts –textuais, icòniques, gràfiques, estadístiques, cartogràfiques, etc.– sobre aspectes polítics, socials, econòmics o culturals des de mitjan segle XIX fins a l'any 1945.

Aquestes fonts es podrien comentar de manera senzilla, en primer lloc, com a verificació o contrast del relat històric en un primer moment i, en segon lloc, com a base per a la construcció d'una narració senzilla argumentada a partir d'aquestes fonts.

Aquestes petites narracions basades en les fonts es podrien exposar a l'aula, i així s'obtidrien competències en llengua oral.

Al segon curs, atès que el marc cronològic se situa de 1945 ençà, es pot demanar a l'alumnat un dossier personal més centrat en el format d'un treball de recerca que podria incloure fonts orals, especialment si s'estudia algun problema de la història recent andorrana.

Es tractaria en aquest cas de plantejar una hipòtesi sobre un tema, o bé uns objectius en forma de pregunta, documentar-se, buscar fonts diverses i redactar finalment una narració més llarga i argumentada que no pas al primer curs. Aquest dossier també es podria presentar a classe de forma oral amb el suport de programes de presentació.

Pel que fa al segon instrument d'avaluació, l'examen té com a finalitat avaluar les competències i verificar tant el grau de coneixement del contingut de fets, dades, dates i processos rellevants del contingut de les unitats didàctiques en forma de qüestions, com en la capacitat d'anàlisi i de síntesi a partir de fonts que s'hagin vist o no en el decurs de les unitats lectives.

També es pot combinar aquest tipus d'exàmens amb proves de correcció objectiva. L'avantatge d'aquestes proves són la correcció objectiva i l'ampliació del contingut avaluat. Tant en un cas com en l'altre convé seguir algun tipus de taxonomia.

És aconsellable que el professorat, a través de les qüestions o les activitats pràctiques o bé a través del desenvolupament temàtic o de proves de correcció objectiva, distingeixi els graus del saber. Així, per exemple, es podria fer una qualificació bàsica pel que fa a la informació (dades, dates, definicions...) i una de més alta quan l'alumnat demostrï que ha comprès els temes perquè sap relacionar coneixements diversos. També es pot passar directament a coneixements d'aplicació o bé d'anàlisi i síntesi que suposen disposar d'informació interioritzada i capacitat de comprensió.

Finalment, un altre instrument d'avaluació és el treball col·laboratiu amb una exposició col·lectiva a l'aula.

En tot treball que sigui col·lectiu convé verificar que l'alumnat ha establert sempre la definició i la gestió compartida de les tasques, és a dir, els objectius comuns, les parts o les fases del treball i el producte final.

També convé definir la gestió compartida de la participació en l'activitat, és a dir, què ha fet cadascun dels membres de l'equip de treball, el pla de treball que s'ha seguit, els moments en què s'han posat les tasques de cadascú en comú, i qui ho ha revisat o redactat finalment.

Cal evitar que els treballs col·lectius siguin la suma de tasques desconnectades i afegides a un resultat final i que l'avaluador ignori què ha fet cadascú tant en el procés com en el resultat final. I convé també que cada alumne que hagi fet un treball col·lectiu n'exposi una part en la comunicació oral.

5.2 Criteris d'avaluació

1. Comunicar correctament, oralment i per escrit, i manifestar un bon domini de l'ortografia, la sintaxi i l'estructura de la frase per construir raonaments ordenats i ben articulats al voltant de connectors lògics.

2. Exposar i comunicar oralment i per escrit informacions històriques i

utilitzar de manera adequada els temps verbals pertinents i una ordenació lògica correcta.

3. Identificar i aplicar conceptes històrics i socials de manera correcta en contextos concrets (industrialització, urbanització, creixement, crisi, inflació, depressió, desenvolupament, sindicalisme, socialisme, liberalisme, nació, estat, nacionalisme, democràcia, dictadura, genocidi, totalitarisme, fonamentalisme, cultura de masses, aculturació, interculturalitat, globalització, socialització, etc.).

4. Exposar de manera ordenada i coherent els fets essencials, els principals actors i els arguments causals que permeten comprendre i explicar el conjunt d'un fenomen històric.

5. Elaborar diversos frisos cronològics complets o altres menes de representacions gràfiques del temps històric sobre els principals fets que ajuden a estructurar un epítom general del segle XX acompanyat d'una identificació cartogràfica bàsica dels seus àmbits geopolítics i de les seves evolucions bàsiques en el temps i en l'espai en diverses escales (local, nacional, europea i universal).

6. Utilitzar, identificar i argumentar en les explicacions dels fenòmens històrics les diverses categories temporals i les convencions utilitzades pels historiadors respecte dels temps històrics: successió, durada – temps “curt”, “mitjà” i “llarg”, simultaneïtat i ritme (continuitats, canvis, ruptures i evolucions).

7. Utilitzar diverses fonts primàries i secundàries, contrastant-les, valorant-ne la rellevància i detectant la seva relació amb els coneixements adquirits per tal de deduir-ne fets i conceptes, tot identificant i argumentant també la pluralitat de percepcions i interpretacions d'una mateixa realitat històrica.

8. Seleccionar, comparar, contrastar i verificar documents i informacions procedents de fonts diverses per elaborar esquemes sistemàtics de jerarquització de causalitats i comunicar autònomament resultats obtinguts a través del procés de la informació.

9. Plantejar-se preguntes i formular hipòtesis explicatives d'una realitat històrica, tot cercant i analitzant les fonts primàries i secundàries més escaients per treure conclusions i adquirir una opinió pròpia i fonamentada sobre el tema i, a més, fer una dissertació oral o escrita sobre els resultats obtinguts.

6. Orientacions didàctiques

La intenció principal d'aquest programa consisteix a exposar clarament els sabers necessaris per comprendre el món contemporani i transformar la informació rebuda en coneixement tenint present, però, que és primordial centrar els eixos que permeten comprendre'l i no pas caure en l'enciclopedisme. La finalitat bàsica de la didàctica consisteix a construir en l'alumnat una primera consciència articulada dels grans problemes actuals de manera que comprengui els lligams que s'han creat entre el seu present i el passat més o menys llunyà.

Es tracta, en definitiva, de transmetre i de reconstruir una memòria col·lectiva revisada i corregida a partir dels coneixements científics adquirits, que permetin formar-se un judici fonamentat sobre la realitat social a través de la comparació d'èpoques i àrees de civilització, d'ajudar a formar la consciència política dels futurs ciutadans i, finalment, de formar la capacitat de raonar a partir de l'anàlisi de situacions històriques.

Per assolir aquestes finalitats, convé ser conscient de la necessitat de comptar amb diversos registres didàctics i no perdre de vista la perspectiva propedèutica que possibilita l'ingrés de l'alumnat del batxillerat en els estudis superiors. En aquest sentit, cal continuar formant l'alumnat en l'assumpció d'una progressiva autonomia consistent a organitzar-se la feina, plantejar problemàtiques noves i efectuar recerques i indagacions a partir de fonts bibliogràfiques i documentals.

El professorat ha de prendre decisions sobre la programació i la selecció i prioritzar els continguts en funció de la pràctica i del seu propi pensament. És bo tenir en compte, didàcticament parlant, que l'alumnat assoleixi la perspectiva que tota història, fins a cert punt, és història contemporània, és a dir, història

del present, ja que tot present respira per la història.

Per tot plegat es proposen dos grans línies d'actuació didàctica. En primer lloc, es pot partir d'un tema general lligat a la contemporaneïtat dels esdeveniments que ha viscut l'alumnat i, més àmpliament, el col·lectiu amb el qual s'identifica. Es tracta d'un mètode deductiu que va del que és més general al que és més particular. En aquesta primera aproximació, les opcions temàtiques generals s'han de presentar a partir dels grans eixos característics d'un període històric i dels seus conceptes estructurants i significatius. Un cop situat el marc, l'anàlisi d'un nombre restringit de fonts permet deduir-ne una problemàtica. Partir d'un marc global i d'hipòtesis generals per confrontar-los als fets i justificar-ho amb exemples constitueix una metodologia apropiada que sovint és imprescindible per afrontar determinats models d'exàmens.

Una segona línia d'actuació és l'estudi de casos i la prioritització d'un mètode inductiu que a partir dels exemples concrets construeix el marc general. En aquest cas es proposa un estudi que arrenca d'un fet sensible que suscita la imaginació o actua a través de l'emoció tot creant una imatge mental abans de la reflexió sobre els documents del fet sensible.

L'estudi del cas convé situar-lo en un marc general a partir d'un corpus de fonts ben triat que permeti classificar arguments per arribar a la formulació d'hipòtesis. Contextualitzat i situat en perspectiva, l'estudi del cas pot derivar per comparació i confrontació cap a una transferència vers altres situacions històriques, però cal tenir en compte que l'estudi del cas mai porta a una situació exhaustiva i no sol finalitzar el tema d'una unitat didàctica. En cas que es triï aquesta línia d'actuació didàctica convé sempre seguir-la d'una fase de generalització i conceptualització a l'àmbit pertinent (nacional, continental o mundial) per tal d'accedir a una comprensió més globalitzadora.

Sigui quina sigui la manera d'iniciar la seqüència, l'essencial consisteix a plantejar un problema o un repte que s'hagi de resoldre a partir de fonts i de la reflexió metodològica de l'alumnat.

Resulta molt aconsellable introduir els documents a l'alumnat i plantejar-los les preguntes d'ordenació lògica: què?, quan?, on?, com?, qui?, i per què? Això permet situar els fets (què?), les coordenades espaciotemporals (quan i on?), la descripció (com?), l'anàlisi dels actors (qui?) i, finalment, l'argumentació explicativa (per què?).

La pràctica d'aquesta línia didàctica permet arrelar els coneixements de l'alumnat a través d'una dinàmica d'apropiació en què es construeixen representacions mentals. Aquestes construccions mentals de l'alumnat caldrà corregir-les durant les confrontacions manifestades durant el treball. Finalment, s'haurà d'arribar a una conclusió, ni que sigui provisional, en funció de la problemàtica presentada a l'inici.

Tant en una com en l'altra línia didàctica no s'ha de perdre de vista que en el conjunt dels estudis de batxillerat, i sobretot pel que fa a la història, l'alumnat ha de fer seus els problemes del món i analitzar-los de manera crítica i raonada per tal d'esdevenir, amb plena consciència, membre actiu de la ciutadania i actor del seu propi destí.

L'adquisició de competències no s'oposa ni desvirtua l'adquisició de coneixements, ans al contrari, els fa indispensables ja que són aquests coneixements conceptuals i procedimentals els que s'han de mobilitzar davant de situacions concretes per mostrar un aprenentatge correcte que no consisteixi només en la memòria de les informacions a les quals s'ha tingut accés.

Decret del programa de l'assignatura d'educació física II de batxillerat de l'Escola Andorrana

Exposició de motius

Vist l'article 17 de la Llei qualificada d'educació, del 3 de setembre de 1993, en la qual s'estableix que els principis rectors del sistema educatiu andorrà i les seves modalitats, els nivells, els cicles, els cursos i les opcions establerts per la Llei

es desenvoluparan per un reglament que en determinarà els programes;

Vist l'article 9.2 de la Llei qualificada esmentada, en la qual es reconeix que els alumnes tenen dret que el seu rendiment escolar sigui valorat amb criteris objectius;

Vist l'article 11 de la Llei esmentada, en la qual es reconeix el dret de llibertat de càtedra dels docents, en el respecte a la Constitució i exercint-lo amb una finalitat educativa;

Vist l'article 3 de la Llei d'ordenament del sistema educatiu andorrà, del 9 de juny de 1994, en la qual s'especifica que correspon al Govern fixar els programes dels ensenyaments, dels nivells, dels cicles, dels cursos i de les opcions d'ensenyament;

Vist l'article 5 de la Llei esmentada, en la qual es defineix programa com el conjunt d'objectius, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'orientació i avaluació de cadascun dels ensenyaments, dels nivells, dels cicles, dels cursos i de les opcions que configuren el sistema educatiu andorrà;

Vist l'article 6 de la mateixa Llei, en què es concreten diverses consideracions sobre la confecció i l'aplicació dels programes;

Vist el Decret d'ordenament del nivell educatiu de batxillerat del sistema educatiu andorrà, del 21 de novembre del 2007, i les seves modificacions per decret el 3 de març del 2010 i el 16 de maig del 2012;

Atesa la necessitat de prescriure el programa de l'assignatura d'educació física II per aconseguir el que estableix la normativa esmenada anteriorment, presentar íntegrament totes les parts del programa i desenvolupar-ne les prescripcions i les orientacions;

Atès que el fet de publicar el programa de cada assignatura de batxillerat per separat facilitarà les eventuais modificacions posteriors;

A proposta de la ministra d'Educació i Joventut, el Govern, en la sessió del 25 de juliol del 2012,